

„Näitelawa“

===== Esimene =====

Eesti teatri-, kunsti- ja kirjanduseajakiri.

☼ ☼ ☼ ☼ ☼ ☼ Piltidega. ☼ ☼ ☼ ☼ ☼ ☼

Wastutawad toimetajad ja wäljaandjad: S. A. Parmi ja Johan Parmi.

————— Näitelawa ilmub kord nädalas. —————

Tellimise hind:

Aasta peale postiga	5 rbl. — kop.
1/2 " " "	3 " — "
1/4 " " "	1 " 60 "
Aasta peale postita	4 " 60 "
1/2 " " "	2 " 50 "
1/4 " " "	1 " 30 "

Kuulutuste hind:

1 lehekülj	20 rbl.
1/2 "	10 "
1/4 "	5 "
1/8 "	3 "
Nonpareille rida 5 kop. 1/8 lehek. laiuses.	
Aasta, poole aasta ja kuu aja kuulutuste hind kokku- leppimise teel.	

Üksik nummer 15 kop. — Adressi muutmise eest 20 kop.

„Näitelawa“ peale tellimisi wõetakse toimetuse kontoris Tallinnas, Harju uul. № 24, vastu.

„Näitelawa“ prowinummer saadetakse kahe 7-kopikalise postmargi eest koju kätte.

Kontor on awatud igal äripäewal kella 9 homm. kuni kell 6 õht. Pühapäewal, kella 12—2 lõunal.

Kõnetunnid igapäew, kella 12—2. l.

Liht- ja rahakirjade adr.: гop. Ревель, Редакция „Näitelawa“.

„Näitelawa“ võib ka järgulise maksuga tellida (1 rbl. kuus saatmisega), kus juures juba esimehe saadetuse järele järgulist maksjat tellijaks loetakse.

„Näitelawa“ üksikud numbrid peale toimetuse on veel Tallinnas järgmistest raamatukauplustes saada:

- Buschi raamatukauplus Harju uul.
- Ploompuu raamatukauplus Harju uul.
- Rubini raamatukauplus Harju uul.
- Pihlaka raamatukauplus Karja uul.
- Inthali raamatukauplus Kopli uul.
- Kooliõpetajate raamatuladu Nunne uul.

- Petai raamatukauplus Baltiski maanteel.
- Schneideri raamatukauplus Narwa maanteel.
- Eichua raamatukauplus Narwa maanteel.
- Waldmani raamatukauplus Wladimiri uul.
- Oiti raamatukauplus Suurel Tartu maanteel.

Wäljaspool Tallinnat:

Tapa: Luf'i kauplus.	Peterburis: Kõddar } raamatukaupl.	Wiljandis: Neewis'i raamatukaupl.
Lehtses: Hingenberg'i kauplus.	Luige }	Tarus: Schmidt " "
Rakweres: N. Erna raamatukaupl.	Kroonlinnas: J. Soobla — Боро-	Wõrus: Karlsoni " "
Narwas: Inthal } raamatu-	явленская, д. Туркина, кв. 25.	Wärnus: Püingi " "
Franzdoz } kaupluses.	Moskwas: Läte raamatukauplus.	Walgas: Jürgenson " "
Kreuhmann }	Paides: Seidebergi raamatukaupl.	Kiias: Kalnini " "
Narwa-Jõesuus: Metsniku raamatuk.	Kuresaares: T. Liiv'i raamatuk.	Baltiskis: Mirta " "
Peterburis: Seeland } raamatukaup-	Saapjalus: Koppeli raamatukauplus.	Amerikas, San-Francisfos:
Edgreen } luses	Wiljandis: Leote " "	hja Freiberg.

Таллинна, Вальсали ул. № 3. — Печать, Копирование Гимназия № 3.

Üksikene kestade (hülside) ja papitööde
 wabrik **Estimaal.**

Paberostikestade (hülside) ja papitööde
wabrik

„Georgi“ Tallinnas
enne Tapa
asutatud 1897. a.

Hülside kni ka maispaberiraamatud, kõige paremast Prantsuse viispaberist, on oma headuse ja puhtuse poolest laialt tuntud.

„Georgi“ hülside ostes võib iga ostja julge olla, et ta hästi sorteeritud (ilma praagita) ja õige arvu hülsideid korbist eest leiab.

Peale hülside valmistatakse kõige uuemat süsteemi wäljamaa masinate abil kõitjugu papist ja kartongist asju, kõige peenematest ilufarbiketest kuni kõige lihtsamate kraamitarpideni ja kastideni postijaadetuse jaoks.

Firma „Georgi“.

Kõitjugu kunstilikud päewapildid, nii ka

piltide

suurendamised

jaarwad üksnes minu juures odawalt ja hästi valmistatult.

Kunstnikkudele ja näitlejatele teatud %.

Päewapiltnik **Alex. Jurich.**

Müün ja üürin

kõiksugu näitemängude, divertissementide jne. õhtude jaoks

parukaid, wärwisid

ja muud näojumestuse (grimmeerimise) tarwitusi.

Annan õpetusi ja juhatusi näojumestuses, parukate ja wärwide pruukimises.

Woldemar Karo,
Tallinna Eestri teatri „Estonia“ näojumestaja.
Adr.: Teater „Estonia“, Tallinnas.

„Näitelawa“

Esimene
Eesti teatri-, kunsti- ja kirjanduseajakiri.
Piltidega.

Wastutawad toimetajad ja wäljaandjad S. A. Parmi ja Johan Parmi.

Sisu:

Diana. P. Saconier'i jutustus (järg). Kroonika. Tõtt ja nalja. Peeter Iljitsch Tschaikowsky Häbiplekk I. Anzen-
gruberi külaroman (järg). Divertissement: Esivanemate süü. Näitemängukursused. Kui lühikene oli päew . . .
A. Ostrowski ja N. Solowjewi wiiewaatusline kurbmäng (järg). Mardi õhtu. J. Parmi ühewaatusline naljamäng. Postikast.
Pildid: Peeter Iljitsch Tschaikowski. Wanaisa ja pojapoeg. Peitepilt.

Diana.

Prantfufe kirjaniku P. Saconier'i jutustus.

(5. järg.)

Metsa nurgal seisatades nägin ma posti, mille peale järgmised sõnad oliwad kirjutatud:

„Tee suwelosji poole!“

Ma ei tabnud oma silmi uskuda, õerufin käega, näpistafin oma nina, et kas ma mitte und ei näe? Kas siin tõeste siis inimesed elawad? — Kas tõeste olin ma päästetud? — Kiirelt astufin ma jubatatud teed mööda edasi ja peagi olin ma wäikefel lagendikul, kus tee kolmeks harunes. Ainult weidi seisatasin ma, siis wõifin kobe näha, et saare elanikud nii ettewaatlikud oliwad olnud ja siiaagi posti lauakesega seadnud, millel pealkiri „Tee suwelosji poole“ ei puudunud.

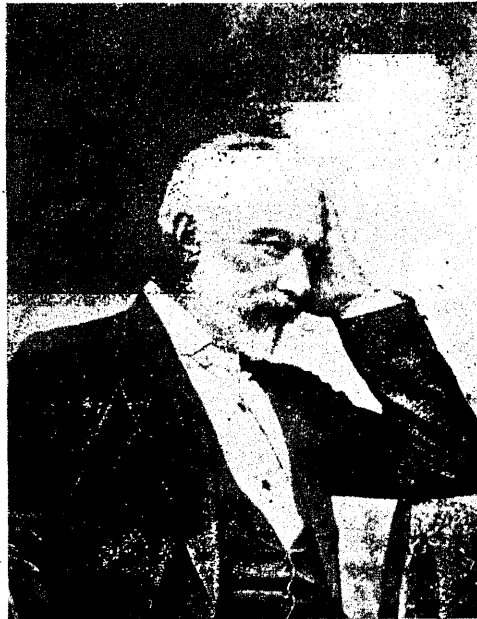
„Edasi! Muud midagi!“ sõnafin ma iseeneses ja astufin kiiremalt. Teatepostikesed tuliwad ikka sagedamalt nähtawale. Ma pidin oma sammufid weel rohkem kiirendama,

seft taewa all hakkafiwad pilwed jällegi rünga-
nema.

Ma pidin weel õige kuu ja kiirelt sammuma, enne kui ma maja juurde jõudfin, mille uks labti oli. Ma astufin sisse ja ei leidnud siin inimese hingegi. walguwalgufel istufin ma toolile ja arendafin iseeneses:

„Küll wiimaks ometi peremees ilmub ja ega ta siis minu omawolipruukimise pärast ometi minu kui merebädalise peale kuri ei peaks olema.“

Minu waim ja keha oliwad raugenud ja maru ning kõue müriinat unustades uinufin ma nagu furnu. Minu uinumisel oli aga maru weel hirmfamaks muutunud. Ma jake wäriſes kuni alufeni, walgud, kõuemürin ja marutuul mängifiwad wäljas

Peter I. Tschaikowsky.

häwitawalt. Ma kartfin, et maja rufudeks lan-
geb, ning pidin juba seft labkuma, kui ma bädal-

dawat, appihüüdwat karjatust kuulsin. — Ma arwafin, et minu ergud ehk rikkis on, ning hakkafin terafelt kuulatama. — Appihüüd kostis uueste ja ma ruttafin kohe sinnapoole.

Wibma woolas nagu ämbrift, maru mäsfas endijel jõul, wälgud fähwijiwad — ja siis oli jälle pilkane pime. — Ma komistafin ja kaks märga kätt hakkafiwad abipaluwalt mu ümbert kinni.

„Olete teie, kes teie olete,“ ütles mulle wäfinud mehehäääl, „kui teil kübetki inimlikkust olemas on, siis päästke minu tütar. — Ma tunnen, et minu surm ligi on, aga päästke teda, päästke... Jumal ei jäta teid, uskuge surijat, ta tafub teile kõike kabewõrdself!“

Seda hääält ja neid sõnu kuuldes pidin ma kohkuma.

„On see wõimalik? — Ei, see pole mitte wõimalik, ma ekfifin!“

Minu waade tungis läbi pimeduse ja äikefawalgulsel nägin ma krahwi ja Dianat. Ma wõfifin naisterahwa, kes minestufes oli, sülle ja kandfin majasfe, kus ma ta woodisfe afendafin, siis ruttafin ma krahwi juurde aga tema oli juba furnud. Et peale maru okfi küllalt oli, siis kartfin ma teda okstega, et rööwlinnud tema kallale ei saaks, ja ruttafin tuppä tagafi. Neiu ei olnud ikka oma elutufest ärrganud.

V.

Bommikusjed päikefekiired mängifiwad ta näol, ja nüüd see tume kabwatus, elutus, kus käfi nõrgalt üle woodiääre rippus, uhked walkjad juukfjed ta rinna ja õla peale langesiwad, ning mängiwad päikefekiired — kõik see oli imeilus.

Oma ümbrust lähemalt filmates pidin ma nägema, et fiin weel õige hilja aja eest inimesjed oliwad elanud, mis mind aga rõemustas, oli kodune aptek.

Mitte Diana haigus ei kohutanud mind, aga ma kartfin seda, et ta üles ärgates oma tulewiku ja minewiku üle hakkab järele pärima. — Ma ofjustafin mitte midagi tema eest warjata, fefi fiin on warjamine kardetawam kui awalikkus.

Ta hakkas ennaft wähebaawal liigutama, litfus omale käed offa ette ning püüdis nagu midagi meelde tuletada. Wiimati ekfis tema pilk minu peale, aga näha oli, et ta mind mitte ei tundnud, ja ta küfis fegafelt ning nõrgal häälel:

„Kus minu ifa on?“

Kui ta märkas, et ma tema küfimise peale ei

wastanud, tõukas ta minust ulatatud joogi eemale ja küfis uueste:

„Minu ifa? — Kus minu ifa on?“

Ma nägin, et tema nägu pilwenes, tema silmade ette tõufis wististe minewik, laewa hukkaminek, maru, paat, purunemine ja . . . kogu see kurb draama tuli wift temale nüüd ülihelgeste meelde.

Ta hakkas meeleheitlikult nutma, ma lasfin tema woodi ette põlwili ja nuffin temaga ühes ning lubafin kõigiti tema eest hoolitfeda.

Mina ei fuitnud teda kuigi palju trööstida, ta oli oma kõige kallima wara, oma ifa, oma kaswataja kaotanud. Tema meeleheitmisel ei olnud piirifid, minu lubadufed ei rahustanud teda fjugugi, ta ringutas käfa, nuttis, mis wõis, ja ma kartfin, et ta oma mõistufe kaotab. Ma sammufin erutatult toas edafi-tagafi ja ei teadnud, mis teha; wiimati langes aga neiu nagu närtfifinult, nagu poolfurnult patjadele ning uinus magama.

Ma haarafin tema käe peosse ja tundfin, et weri korralikult tukfus ning hingamine rabulik oli. — Minu rind kerkis krampplikult, fefi nüüd wafit tundfin ma, et ma teda armastan.

Toaft wälja minnes kaewafin ma haua, fängitafin krahwi furnukeha sinna, kohendafin haua nii ilufaks, kui oskafin, ja feadfin ifegi kookuspalmipuust risti tema kalmule üles. Kui ma sellega walmis olin, ruttafin ma tuppä, fefi ma polnud weel selle maja omanikku näinud, ja nii kartfin ma Dianat üksinda jätta.

Tuppä minnes leidfin ma teda rabulikult magawat, ja feda aega kafulikult tarwitades hakkafin ma tuba korraldama, ning nüüd nägin ma laua peal hefti, mille kaane peale suurte tähtedega kirjutatud oli:

„Juhatus sellele, kes fiin elama juhtub!“

See pealkiri kobutas mind, ma istufin Diana lähedale ja hakkafin lugema. Kiri fifaldas järgmiift:

„Mina olen 40-aastane ja juba kümme aastat olen ma selle faare peal elanud, see on kõige õnnelikum aeg minu elus. — Elusfe astudes ei faanud ma mingifugust haridust. Mind leiti linnatänawalt ilma ühegi ainelife abinõuta; minu mõttes keerles aga uhkelt elamine ja tööta läbifaamine. Kui 22. eluaastani elafin ma ei tea kuidas. Oma õppimise ja raamatute abil fain ma niikaugele, et igasfe

Jeltskonda julgeste wõisin astuda. Olgugi et minu tuttawad ja ümbrus minuga kui omafugufega ümber käiivad, siiski tundsin ma kõigi nende üle kadeduist, kes rikkamad oliwad; ma teadsin, et nad mitte milleski minuist paremad pole, ja olin oma saatufe üle pahane, et see minuga nii armutatult ümber käis. Et ma aga oma saatust parandada soowisin, sõitsin ma Havese ja sealt San-Franziscosse, et seal kulda kokku ajada; sel ajal sonisin ma kullakaewamispalawikus. Elu ja sõbrad, mis ma Kalifornias leidsin, oliwad koguni mõrudad. Ma elasin kõige närusemat elu, alatised mured, need sundisid mind wiimati elu põlgama, ja siis, kui ma 25-aastane olin, ei pidanud ma enam midagi seaduseks ega pühaks. Kord tuli aga päew, kus ma oma mõistufe tagasi sain ja ma oma seniist elu ning langemist wihkama hakkasin. Ma hakkasin kahtlema, kas inimesed tõeste siis nii hullud on, kui nad olema näitawad. Ma tahtsin ennaft parandada. Minu elawus ja noorus andsiwad mulle selleks püsiwust, et ma mõistust ei kaotanud . . . Selsamal ajal, kui mina Australiasse läksin, läks siin ka kullapalawik lahti. Ma ostsin omale maatüki ja hakkasin tööle, töötasin terwelt wiis aastat ja sõitsin siis, kaksjädaturbat dollarit taskus, Sydneysse. Ma olin 30-aastane ja minus tõusis iha Pariisi ning seal leiduwate löbustuste järele. Saatust oli aga minu wastu. Maru, laewa bukkaminek, minu kahesaja tubande dollari mere põhja wajumine oli minu teekonna lõpp ja palja inimesena sattusin ma siia saarele. Ma arwasin, et ma waesufega harjuda ei suuda, kuid ometigi harjusin ma ruttem, kui arwasin, ning leidsin ennaft nii mitmeti õnnelikugi olewat. Ma olen üksik nagu ennem kunagi, üksik ja mitte millegagi seotud, waba, ise oma peremees. Bukkaläinud laewade rufudest ehitasin ma omale maja. Ta on küll wäike, aga ometigi on siin kõik käepärast. Ma juutsin omale wiimati laewarufudest igafugufeid mööbliidki soetada. — See üksikus polegi nii halb, kui arwatakse, ma olen temaga nii harjunud, et ma teist omafugust näha ei igatsegi.

Ma ei hoolitse mitte selle eest, et minu nimi kuulus peaks olema, ei, ma kirjutasin aga nii, kuidas ma elanud olen. Kui see kiri kellegi kätte juhtub, ärge ta siit siis midagi iseäralikku otfima hakaku. Kui keegi päraist mind siin

peaks elama, siis tarwitagu ta kõike minu warandust, nagu oleks see tema oma.

Esimised aastad elasin ma waheldusrikkas töös, sest ma soowisin siin enesele wõimalikult kodusufeks teha, teadsin ma ju wäga hästi, et mul siin aastaid tuleb wiibida. Hommikutel käisin ma jabil ja päewal töötasin ma palmide wilus, õhtul suitsetasin ma piipu ja filmasin looduse-ning mereilu. — Nii ei tundnud ma igawust. Ma soowin, et minu järeltulija kõike sedasama teeks, et igawust eemale peletada.

Juba kuu aega olen ma haige, ma tunnen iseäralikku wärinat oma kehas ega suuda kuidagi oma jalgu soojendada, minu käed on külmad nagu jää. Eila filmasin ma peeglit ja kokkufin! — — Kas siis tõeste minu wiimane tunnike käes peaks olema! — Ma tean, et ma suren, aga ometigi tabaksin ma nii wäga, wäga elada. Ja — ma arwan, et ma siis rahulikuma südamega surra wõiksin, kui keegi minu filmad kinni pigistaks . . . Ja, see on surm, ma nägin teda, ta ootab mind. — Waevalt suudan ma sulge käes pidada. Kui raske inimesel siis surra on, kui ta teab, et tema kellegi ilmas kasu pole teinud. Siiski peab kõigega rahul olema. . . Minu keha on umbes sada sammu siit eemal, kookuspalmide wabel. — Ma tabaksin nutta . . . kui raske, raske! . . . Miks olen ma sündinud, mis annab mulle surm? — Noh, seda näen ma warsti . . .

Juba oli mõnigi minut mööda läinud, kus ma lugemifega lõpule olin jõudnud, aga siiski ei suutnud ma oma filmi paberi, selle õnnetu kirja pealt, kes siin nii kaua üksikuna oli elanud, ära pöörata. Olgugi et ta kirjas ennaft õnneliku ütles olewat, nõretasiwad ridadewahed ometigi pifareest. Ma kahetsesin jeda õnnetut, kelle süda siin üksikus oli tukjunud. Kuidas pidi ta lahkuma ja keegi polnud teda saatmas, keegi temale troostisõnu ütlemas.

Raua, kaua seisin ma mõtetes ja weel mitmel päewal ilmus tema minu waimufilmade ette. Peagi tuliwad aga koguni teised mured, mis kogu mõttejõu omale nõudsiwad.

(Järgneb.)

Kroonika.

Wenemaalt.

Moskwa. Nende päevade sees suri pealinna journalist W. A. Linski (Wakulin), kes palju aastaid oma elust teatritekirjandusele pühendas, ka kirjutas ta hulga fatteid teatrielust.

Kodumaalt.

Narwa. „Eesti Kirjanduseltsi“ koosolek peeti Narwas „Eesti seltsi“ saalis 3. aug. s. a. W. Reimani juhatusel ära. Õpetaja B. Steinberg tuletas surma läbi lahkunud liiget Dr. J. Jänest meelde ja lahkunu austuseks tõusivad kõik püsti. Eifen kõneles „Lieber Census Daniae“ üle. Müüd kõneles keeleteadlane Veetberg mõeraste sõnade üle Eesti keeles, mis kõigiti huvitaw oli. Särtnes Dr. J. Luiga kõne „Meelehaigusest rahwaluules“. Kõneleja seletas, kuidas fagedaste wanaaegsetel ennemuistsetel juutuldel ja rahwaluulel, kus wiirastustest ja muudest nähtustest kõneldatakse, põhi all on. Kunstnikud ja loowa jõuga inimesed wõiwad fagedaste hallucinationilisi nähtusi näha, kuna erguhaiged jälle illusioni tihtipeale näewad. Waimudega ega sarnaste wärkidega ei ole neil nähtustel midagi ühist, sest ainult ettekujutus ja haiglane ergutawa on selles süüdi.

Peale lühikesti läbirääkimisi lõpetati koosolek, enne otustati Narwa aga Kirjanduseltsi osakonda awada.

Rummu. Pühapäewal, 9. sept. oli Rummu, Wanatoa talus Anija karstufeseltsi pidu. Segatoor kandis kooliõpetaja hr. Sülla juhatusel mõned laulud ette, siis mängiti Orgusaare ühe-waatuslist pillenaljamaingu „Hullu Ansu abiga“, kus hrab. Lohmer ja Sülla oma osades kaunis meeldiwad oliwad. Waida kooliõpetaja hr. Maa-sikmäe luges referadi „Rahwakoolist“ ette. Hr. Mesikäpp — Tallinnast — luges „Rats jutlust“, täi „Neloomukujutust“ ja muud. Oli veel kahetõne, naljalaulud ja — tantš. Rahwast oli kestmiselt. — oot —

Tartust. Pühapäewal 2. aug. korraldi „Wanemuises“ minewa hooaja tütki. E. Schlawieri

naljamängu „Kirikumõisa Riite“. Wähe on neid naljamängusid, kus nali mitte jandiks ei lähe, kus tema ilka tõsiseks jääb. Üks niisugusest wähestest tütkidest on ka „Kirikumõisa Riite“. — Dlugugi et Riite palju kannatanud, siiski on tema elurõemus ja oma julgusega ja elurõemuga äratav tema ka õpetajas elurõemu, kellel hea süda, aga elu tundmata, ja see elutundmatus wiib teda wiimaks meeleäratamiseks. Kuid siin tuleb Riite oma tugewate käewartega ja — õpetajal on jällegi julgust edasi wõidelda. Herrra Simm oli õpetaja osas wäga kena tujus, kenam kui kunagi enne; ainult wiimane waatus püüdis wähe schablonliseks minna. Riisama ilus oli ka pr. Altleisi Riite. Wäga head mõju awaldas ka prl. Wästrit, õpetaja õe osas. Kõikumäng oli, nagu ilka, ladus. — Pühapäewal, 7. aug. etendati E. v. Wildenbruchi „Dookest“. Ette astusiwad kõik uued näitlejad, peale prl. Lesmenti, kuna päris näiteseltskond Elwas külaskäigu-etendusena „Kongaisa“ mängis. Lahe ja lõbus on Leene Schmalenbach; juba enne päikese tõusu hakkab ta lõõritama, nõnda et teised teda õigusega „Dookesteks“ nimetawad. Ei ole siis ka sugugi ime, kui wabrikuomanik August seda laululindu alaliselt oma majasse ehteks tahab saada. Ta kihlab ennast, kõiti seisusewaheseisid tähele panemata jättes. Siin saab wäike elutundmata Leene aru, et ta wabrikutöölist Paul Hefeldti armastab, kes teda ka wastu armastab. On aga ka veel kolmas, kes Leenet omale tahab — ainult kirjede täitmiseks — Augusti wend Hermann. Kawaluse abil petab ta selle oma tuppä, kuid wiimasel filmapilgul saab Leene asjast aru, August ja Paul tulewad wahela, ja lõpp on muidugi see, et igati õigusega oma saab. Kui meie ühtkult mängijaid waatama hakkame, siis peab aina kiitust jagama. Schmalenbach (Epler) oli hea. Tema tagasihoidmine oli palju meeldiwam, kui Hanseni „üle aisa löõmine“, kes ennem seda osa kord mängis. Hermann (Teetow) wiis oma osa heade tundmustega läbi ka miimika oli hea. Augusti ja Hefeldti ülesastad oliwad kenad, kuid kujud tumedad. Kõikumäng oli ladus. Rahwast oli kaunis rohkesti. —ns.

Tallinnast. Teisipäeval, 11. sept. oli „Estonias“ turfuste lõpupidu, mida karstusekuratorium ja E. R.-i. Kirjanduseosjafond korraldasivad. Ilusalt kõlastivad jagakoorigilaulud. Tuumakas oli ka hr. Ed. Hubeli kõne „Isheni individualismusest“. Peale selle olivad veel mõned soolonumbriid ja näitemäng. Mõjuv oli ka hr. D. Petersoni dek-lameerimine. Rahvast oli rohkesti.

— Laupäeval oli supelusjalongis kehvemat eüliõpilaste toetusfeks piduõhtu, kus ettekannetest kõige rohkem preili Epsteini ja hr. Alessandrowa omad meel-diviivad. Ka preili Schulziga wõis rahule jääda. Rahvast oli õige rohkesti.

— Pühapäeval oli „Pandorini“ piduõhtu „Vootuses“, kus ettekanded kaunis meeldivad oli-wad. Rahvast oli kestmiselt.

— „Estonia“ rahwapidule oli kestmisel arvul rahvast kogunud. Siig harjuväravaanlageline oli Friischi ja Hansoni duett, aga mis teha, niisugused „kahemõttelised“ asjafesed on ju mõnele ka meel-divivad. — oot —

— Runjtnik V. Prometulla Tallinnasfe, nagu „Wrl.“ teatab; seniajani elas ta üle aasta oma kodulinnas Narwas. Üle neljakümne oma maalitud pildi, mille siisu ta Eesti muinasluulest on wõtnud, saata ta Eesti kunstinäitusele wälja-panemiseks.

— Cand. B. Grünthal hakkab Eesti murra-kute uurimisega peale. Nagu „Pstn.“ kuulub, olla ta Eõrwe pool katseid teinud, ning tahta seda ka Riiklõnnonas jatkata.

— Lehtede sõnume kohta „Näitelawa“ Nar-wa ülewõimisest tähendame, et sõnum warajane on, küll awatakse aga Narwas juba lähemal ajal toimetus oma (Parni) majas.

— Wirulase“ kohta awalab „Pstn.“ järgmiste teate: „nende päewade sees oliwad „Wrl.“ osanti-kud seltõkonnategelase hr. J. S. Põska juures, et küsimust harutada, kuidas osaiühijust elule kutsuda, kes „Wrl.“ wäljaandmise oma peale wõtaks. Oti-justati osaiühijust kõige lähemal ajal awada.

— 1908. a. on „Rig. Rundsch.“ teate järele Wenemaal ajakirju ilmunud: 183 Poola keeles, 63 Saksa, 32 Läti, 30 Eesti, 29 Tatari, 25 Ar-menia, 21 Suudi ja Hebreu, 20 Gruusia, 10 Leet-du ja 2 wäljaannet Prantsuse, Soome (Soome-maa wäljaarwatud), Wäike-Wene ja Molbawi kee-les ning 1 wäljaanne Persia, Korea, Tõhehi ja Esperanto keeles.

— Laupäewa õhtul oli „Estonias“ muu-sika-dramatikaline piduõhtu, millest osawõtmine-õige elaw oli. Ettekanded näiswad publikumile kõigiti meeldivat.

— Pühapäeval oli sealsamas Tallinna

Wanaisa ja pojanõeg.

Watson-Nicolsa pildi järele.

trükitööliste rahwapidu. Ettekanded olivad peale näitemängude enam-wähem ette kantud, jüstki suutiswad nad heal ettekandel ka oma jagu huwi pakkuda. Rahwast oli kelmiselt.

— „Lootuses“ oli pühapäewal jällegi suurem rahwapidu, millest ojarõõtmine leige oli, ka ettekanded olivad weidi konarlised.

— Pühapäewal peeti Tallinna karstufeselskisi „Waltwaja“ ruumides uue seltsi ja ajakirjade ajutamise üle koosolekut, juhatajaks waliti hra Bluck, kuid see ei saanud koosolekujuhataja kohusest aru ja hakkas koosolekijatele „nalja“ tegema, nii et koosolek lõppes, ilma et midagi ära oleks tehtud.

— Wennaste Parmide näitekursused lõpetati nende päewade sees mitmesuguste wäliste põhjuste pärast ära. „Estonia“ teatritool algas oma tegevust warsti ja „Tallinna karstufeturatoriumi“ näitekursused „Lootuses“ kestasid hr. Otto Petersoni juhatusel tänawu talwe läbi ja tulewal suwel edasi. Kestus umbes kolm aastat, maks wiis rubla kuus.

— oot —

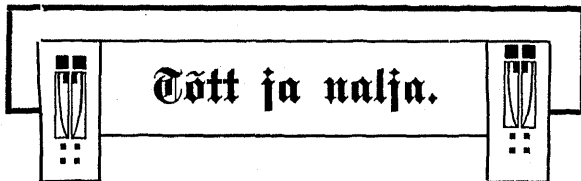
Baltiselt. Pühapäewal mängiti hr. Johan Parmi juhatusel „Hundid lambatarjas“ tuletõrjujate seltsi saalis. Divertissemendis kutsuti hr. Parmi mitu korda wälja. Hr. Kaskel'i ja neiu Lindemanni poolt toodi „Näljane Don Juan“ ladujalt ette.

— oot —

Peter Iljitsch Tšaikowski

sündis 25. detsembril 1840. aastal Wotkinskis Permi kubermangus insheneri, wabrikudirektori ja parastise tehnoloogiasinstituti direktori pojana. Wanemad sooviswad, et temast kohtuametnik saaks, ja juba kümneaastaselt hakkas ta selle elukutse wastu ennast walmistama (kuigi ta noorelt — 5-aastaselt — mängis osawaste klawerit — muusikant ei awaldas, ei saanud wanemad ega tunniandja ometigi sellest aru), lõpetas 1859. aastal ülikooli ja astus kohtuministeriumidepartamenti ametisse. Tema hinges elas aga muusikailm oma suuruses, ta jättis koha ja astus konserwatoriumisse, mille Rubinstein just sellel aastal awas. Tema esimest tööd wõeti kuiwalt wastu ja „Pet. Wed.“ kriitikus Cuyer julges tähendada, et konserwatoriumi juhatajad Zarembo ja Rubinstein andeta jõudusid ilma saadawad. Tema tähtsamad tööd on „Wojewoda“ (ülem), „Undina“ (weewaim) ja Ostrowski kewadejutu „Lumelulleke“ muusika ning „Saatus“, et ta aga need ära häwitas, siis tuleks ooperitest nimetada mida rahwas näha ja kuulda sai, „Ihukaitsja“, „Wakula sepp“, „Kopsikingad“, „Orléani neiu“, „Eugen Onegin“, „Mazeppa“, „Tšarodjeika“ (nõiakene), „Pique dame“ (padaemand), „Yolanth“. Balettidest „Lebedinoje Osero“ (luige järw), „Spjaschtschaja krassawitsa“ (uinuw iludus) ja teised. Sümfonilistest wäljaannetest wõiks nimetada sümfonilist draamat „Manfred“, phantasiatest — „Romeo ja Gioletta“, „Maru“ ja „Francesca da Rimini“ ning „Hamlet“. Algajatele on ta kirjutanud 24 tükikest. Ka waimulikka töösid on ta teinud, nagu „Püha Johan Kuldseu liturgia“ ja teised. Wõiks weel kokkuwõttes ütelda, et ta 10 ooperit,

3 keelpillidekwartetti, 1 keelpillidesextett, 1 klaveritrio, 2 klaverikontserti, phantasia klawerile ja orkestrile, 1 keelpillideserenade, 4 orkestrisuides, ouverture „Capricco italien“ orkestrile ja palju muud on loonud. Peale sünnituste oli ta weel 1866—77 Moskwa konserwatoriumis komponeerimiseõpetajaks, kirjutas harmoniseerimiseõpetuse ja pani Gevaerts'i töö „Traité d'instrumentation“ Wene keelde ümber. Teda tundis peale Europa weel Amerika, nii ütelda — kogu muusikailm. Ta reisis õige palju, kui ta wäljamaal oma tööde ettekandmist juhatamas käis, ja suri 1893. aastal 6. nowembril Peterburis kolerasse.

Rõige wanem raamat, mis praegu weel olemas, on üks Egiptuse papiruse peale kirjutatud kõlbluseõpetus; selle raamatu on teegi Ptahhotep aastal 5310 enne Kristuse sündimist kirjutatud. Seega on see raamat jüst 7227 aastat wana ja 605 aastat enne maailma loomist kirjutatud, jüst maailma loomisest belbafje 6622 aastat mööda olemat.

Postikast.

Tartus. P. Schm. — Tellimine saadetud.
 Peterburis. Mm. — Saatke, ehk siis näeme, mis teha tuleb.
 K. K. — Ei ilmu.
 Sangastes. P. L. — Täname. Tellimiste raha tuleb kohe ära saata.
 Narwas. L-k. — Hiljaks jäänud. Ei ilmu.
 Tallinnas. J. H. — Nisuguseid büroosid Tallinnas ei ole. Kirjutage Moskwa Raschovina ehk siis Peterburi Reiteri büroose. Kirjad peawad Wene keeles olema. Wastuse tarbeks 7-kop. mark.
 J-g. — Ei ilmu. Ootame teid ennast.
 N. K-n. Tühine töö, saame ilma Z-gi läbi.

Peltepilt.

Kus waenlane on?

— mõtle ikka ka oma ja oma wana ema peale ja palun minu kannatust mitte katkestada. See-
ford ma enam ei kannata; kui nüüd lugu ka
mitte millegagi peaks lõppema, fihutan ma sinu
majast välja. Sa ihtad, et teised tema sinu käest
ära wõtawad! — Tao rauda, senikaua kui ta kuum
on. Kui laulatus möödas, siis jutusta, luiska oma
minewiku kohta, mis tahad, ja kui ta sinu luiska-
misi usub, on see temale omale kõige parem. Warsti
on sügise, ja siis läheb ta jälle kuuts ajaks wäe-
teenistusse, kas peale selle teie asjast midagi välja
tuleb, on teadmata!

— Sina arwad, et see kõik nii ruttu ja lihtsalt
läheb, kui räägitakse, arwad ja, et see nii kerge
on sarnasti puutükki meelitada!

— Sina wii tema ainult asja juurde ja ära
anna temale enne rahu, kui kõik forras on.

Üks käis ja noormees astus tupp.

— Tere õhtust, neuu Melzer! — ütles noormees.
— Jõudu!

— Tere õhtust!

— Ma arwan, et emal selle wastu midagi ei
ole, kui ja minuga välja tuleb!

— Ei tea, kas see nii ilus on, — wastas tüd-
ruk. — Sa käid nii tihti, inimesed näewad seda,
kui aga inimesed juttusid teewad, pole see minule
mitte meeldiw.

— Ah, sina aga ikka oma pahade juttudega
kohe lagedal, noh sinust saab aga tore naine! —
tähendas wanaeit naerdes.

— Kas siis minul sinuga ausad mõtted ei peaks
olema? — küsis Leopold.

— Seda tead sina ise kõige paremine; — pomises
Josefine.

Noormees wihastas.

— Minul on ausad mõtted ja mina tahan sind
oma naiseks teha!

— Minu armas Leopold, aga ilm ei tea sellest
mitte midagi!

— Sja saab seda weel täna õhtul ja ilm homme
teada! — seda ütles ta sarnase kindluslega, nagu ei
tähendaks isaga rääkimine mitte midagi.

— Sina, minu kuningas, kui kindel, kui mehine
ja oled! — ütles neuu, ja wanaeit pani rõemuga
käden risti, ning sõnas:

— Wu Jumal! Tead sa tüdruk, sarnase õnne
eest pead sa kogu oma eluaeg Jumalat tänama.

— Kas tuleb minuga nüüd välja? — küsis
Leopold.

— Kõige juurema rõemuga teen ma sinu heaks
kõit. Pealegi nüüd, kus ma tean, et ma sinu omaks
saan, — ütles neuu.

Nad läksiwad välja, neuu jutustas oma õnneft,
oma uskuselt ja tähendas lahkumisel, et ta ennaft
uputaks, kui Leopold oma sõna ei pea. See oli
hästi korraldatud ütetus.

Segafelt ja rõemsalt tõmbas ta neuu oma rin-
nale ja nende huuled sulasiwad kokku. Leopold
punaftas, päästis neuu oma kaenlast ja lahkus,
kuna ta oma ette pomises:

— Oh need ööd, need ööd!

Tüdruk waatas temale järele. Kas ta selle
lollisele üle kahetsust pidi tundma wõi naerma, seda
ei teadnud ta isegi mitte.

Peagi hakkas noor Reindorfer oma sammusid
kiirendama, aga mida ligemale ta oma kodule jõu-
dis seda algikumaks ja segasemaks tema läks.
Sõna laujumata astus ta tupp, jõi õhtust, ja kui
wana Reindorfer oma käikusid õues ja mujal tegema
hakkas, astus Leopold tema juurde.

Kui wana seda tähele pani jäi ta seisma:

— Mis ja minu järele nagu kutsitas jookked!

— Sja, — ütles Leopold lähemale astudes, —
nii ma enam elada ei taha!

— Kuidas?

— Ma tunnen, et mulle üksiklaeselu enam ei
meeldi ja mul on sellest isu täis.

— Tahad naist wõtta? — küsis isa imestades.

— Ja, wastas noormees.

— Oled omale ka kedagi välja walinud?

Leopold naeratas.

— Soo wõi nii! — Kes see peaks siis olema?

— Minule meeldib Josefine Melzer nii väga.

— Josefine Melzer!? — isa waatas pojale
otse silma, ja kui ta nägi, et see ei naljata, pööras
ta minekule ning sõnas: — Kui naist tahad wõtta,
siis otfi omale mõni teine, niikaua kui mina elan,
ei tule sellest midagi välja!

— Aga miks siis, isa, kas ma nende wastu-
seisumise põhjustega tuttawaks wõiksin saada?

— Wastuseisumise põhjustega! — Ma tahaksin
teada, kes sarnast minijat ja tema wana ema ma-
jasse lafeb tuua, kelle üle ilm nii palju teab jutus-
tada. Ma usun, pois, et sa mõistuse oled kao-
tanud, kui ja ei kuule, mis tema üle räägitakse!

— Paljugi, mis inimesed räägiwad! — ütles
Leopold torfawalt.

— Aga see pole mitte ilma põhjuseta.

— Kui ka lugu niisugune oleks, aga kellel siis
sellega tegemist on, kui aga mina rahul olen.

— Waejekene, ma näen, et nad sind hästi kütta
on osanud.

See oli noorelemehetele väga walus kuulda, et
isa tema kohta tähendas, nagu oleks tüdruk temale
kärpsid pähe ajanud, ja wihafelt sõnas ta:

— Aga siiski teen mina tema oma naiseks!

— Seda ja wõid, aga pea meeles, et sul
sarnase naise ja tema emaga väga raske on kohta-
saada. Oma majasse ma sind ei lafe, wähemalt
senikaua mitte, kui mina elan. — Ka peale minu
surma mitte! — Ma arwan, et ja täna rohkem kui
harilikult joonud oled. Mine maga ennaft
välja, kui kaineft oled maganud, siis kõneleme
jälle! — seda üteldes sammus ta edasi.

Teisel päewal, kui Leopold oma mõrsja kodu
sammus, nägiwad nad tema näost kohe, mis temal
isaga ees oli olnud. Nad rõõstisiwad teda ja
tähendasiwad, et isa temale wiimaks ometi järele
annab, sest kõik teadsiwad väga hästi, kuidas
Reindorfer oma poega armastab. Ja miks ei

pidanud ta sarnase poja peale uhke olema, sest teistel naabritel nii mõistlikku poega ei olnud. Ahwardus, et ta poja pärandusest ilma jätab, oli ainult ajutine ütetus, mille peale rõhku ei tarvitsemud panna.

Sellest saadik oli isa ja poja vahelord koguni teine — tõrelemised, ahwardused, etteheited olivad igapäevased asjad. Leopold ootas parajat aega, mis asjade seisukorda oleks muutunud — ta igatses isa jurma!

— Waat' kus rist on, kui poeg nii ogar on ja naist ei oska piütada, waid ennast wõrku lasjed meelitada! — ohkas isa sagedaste. — Mis sellest nii palju kõneleda, — ütles ta lord Leopoldile, — kui külwiaeg möödab on, pead ja jällegi kuiks ajaks wäeteenistusesse minema. Kui sa omale teisi mõtteid ei saa, siiski jääb meil kõnelemiseks küllalt aega üle.

Ka ema poolt ei olnud midagi trööstiwat, ja Leopold otustas asjata mitte sõnu raisata ning kuni lõpuni kindlaks jääda.

Sarnane seisukord polnud onniseje elanikkudele muidugi mitte meelt mööda, kuid Josefina ei kaotanud lootust ja ta otustas ikka Leopoldi sõnapidamist aus pidades loota.

Kui Leopoldi ärasõitmise päew jõudis, oli Josefina ainukene saatja ja nutetud filmadel tuli ta tagasi.

— Jumala pärast, — ütles tema ema, — ole ometi mõistlik!

* * *

Juba ammu, ammu oli Flori ja Deeni põesa juures kokkusaamine otja lõppenud. Mõlematel oli kooliaeg selja taga ja Deeni firgus juba õitswaks, eluküpsaks neiuks. Nüüd saidwad noored inimesed ainult kiriku juures kokku ja sedagi harufordadel, kui wanemad pärast jumalaorjust palwemajasje läksiwad. Siiski tundsiwad nad endid juba iseseiswamad olewat ja unustasiwad tänamataalt endise kibuwitapõesa, millest nad nüüd tähelepanemataalt mööda läksiwad.

Kord juhtus, et nad Reindorferi talu ees jumalaga jätsiwad, mida aga wana Reindorfer märkas. Florian kummardas teretuseks wana Reindorferi poole üle tee ja Reindorfer wastas seda kerge pealigutusega.

— Oli see möldri Florian, kellega sa tulid? — küsis tema tütarlapelt.

— Ja isal!

— Mulle ei meeldinud see, kui sa lapsepõlwes temaga läbi käisid, ja nüüdki ei soowi ma seda. Usu, mul on selleks põhjuseid, ja ole sõnakuulelik ning hoiu temaga kokkusaamise eest kõrwale.

Sellest alates käis wana Reindorfer ikka Magdalena seltsis jumalaorjusel ega lastnud teda filmast. Kas ta ennast oma usus nõrk tundis olewat? — Wõis wäga võimalik olla, kuid Magdalena sai sellest ometi koguni teistiti aru. Ja ta pastor arwas, et ta wana Reindorferi kirikuskäimise põhjuseid tunneb.

Kord aga jäi ta koju, ja kiriku juures astus Florian Magdalena juurde, ja kõrwuti minnes ning kõigest rääkides seisis neiu isa käst wäga hästi meeles, kuid ometi ei julgenud ta noorelemehele sellest midagi ütelda, kartes, et see teda wälja naeraks.

— On see tõsi, et sinu wend Josefina Melzerit armastab?

— Räägitakse, aga mina pole tema käest seda mitte küsinud.

— Melja nädala pärast tuleb ta tagasi ja siis ei lahku tema Josefina kõrwalt.

— Ei tea, aga ma arwan, et isa selle wastu on!

— Oh, sinu isale ei meeldi ju miski, isegi see, kui kooliõed ja wennad seltsis julutawad!

Tütarlaps naeratas ja sõnas:

— Tõsi, kui ta lord meid seltsis nägi kirikust tulewat, keelas ta mulle sinuga rääkimise ja kokkusaamise ära!

— Siiski oleme meie jälle seltsis. — Muidugi, ega sinagi tema keelbu rohkem tähele ei pane kui Leopold!

Tütarlaps filmitsej teda imestades.

— Ma arwan, et see koguni teine asi on!

— See rõemustab mind. Kui sinu wend tagasi tuleb, tutwusta mind temaga, ja siis jalutame meie mööda metsi ja aasasid — Leopold ja Josefina, sina ja mina! . . .

Magdalena punastas ja ütles pahaselt:

— Wallatu poisj! Waata, misjuguised mõtted sinul on. Själ on õigus, ja kunagi ei taha ma enam sinuga kokku puutuda. Franz Cluhuber käib ka minuga mõnikord, aga tema räägib minuga lehmadedest ja kitsedest, aga mitte sarnastest asjadest nagu sina, asjadest, milledest kuuldagi ei taha! — Ta pööras ennast kõhkunud nooreimeheest ära ja ruttas koju. Wärawal seisis jällegi wana Reindorfer.

— Tere õhtut, isa! — sõnas tütarlaps ja pidi tuppä astuma, aga see märkas, et neiu näost punane ja tufane oli, sellepärast peatas ta teda sinni ja küsis:

— Tere, mis sul nii pahane pilk on?

Sel ajal läks Florian mööda, Magdalena näitas peaga sinnapoole ja ütles:

— Ta on täieste rumal poisjite ja kunagi ei taha ma enam tema seltsis minna!

— See rõemustab mind!

Sest ajast alates käis Magdalema ainult naisterahwastega.

* * *

Teenistus lõppes, tagamarawägi sai koju lastud. Päike oli juba mägede taha kadunud ja ainult purpurilised pilwep kuulutatiwad, et ta täitsa kadunud pole, kui Leopold koju jõudis. Ta ei tulnud mitte mööda suurt, waid mööda kõrwalisi teesid, et rutem oma armjama kodusse jõuda. Tufsuwal südamel astus ta hurtsikusse. Wana Melzer oli aias peenarde kallal tegemuses ega pannud ta

Divertissement.

Elivanemate lüü.

Kurb üksikõne. Wene keelest.

Osaline: **haiglane noormees.**

Wargused, röövimised, pettused, tapmised... (Muljub ajalehte kramplikult kägarasse ja waatab kohutawalt ümber.) Mulle näitab ajuti, et terve ajaleht werega pritsitud ja iga rida inimeste pisaratega ära on niisutatud . . . Alles hommikul wõtsin ma ja wiskasin terve kimbu ajalehti, mis mu kirjutuslaua peal wedelesiwad, ahju . . . Ha, ha, ha! . . . Kui rõemsalt mu süda tuksuma hakkas, kui tuli nad oma hõlma wõttis ja nende leekidest pool tuba walgustatud sai . . . Ma mõtlesin: Oh! Kui see walgus maailmasse tungiks, mis muda sees keerleb . . . Sellesse wiletsasse maailmasse! . . . Aga, mis see on? Miks ma nii rahutu olen . . . nii kohutaw . . . (Tõuseb üles.) Toas on mul nii rõhuw tundmus . . . lämmataw . . . Kas lähen õige wälja puhta õhu kätte . . . Oh, ei! ta ei ole kaugeltki mitte puhas . . . see õhk lõhnab inimese werest, mis ta enesesse on imeanud! (Teeb akna lahti.) Ei, ma ei tule teie sækka, te jälgid, jõledad inimesed . . . Ma ei tule mitte siit wälja, ma kardan teid . . . Ma saan aru, et te kõik waletate, warastate ja tapate . . . kõik, kõik, kõik! (Waatab wäri-

sedes kaugele.) Oh, miks ei jäänud teie mitte niisuguseks, nagu mu noor, lapselik süda teid kujutas: wagusaks, puhtaks, niisuguseks, nagu te olema peate. Miks olete te mu noori tundmusi petnud?! Miks riisunud, mis mulle nii nõiduslik armas oli: miks lõhestanud mu südant ja mulle pettust tunda andnud. (Kukub rammetult tooli peale, siis nagu midagi meelde tuletades mõlema käega peast kinni.) Kus ma olen? . . . Mis on minuga? . . . Mu süda! . . . Mu waene süda! — Jää rahule! . . . Oh, kui koormawalt tuksud, kui hirmunult wärised sa mu rinnas ja tahad kui wälja pääseda, ennast koledusest ja hirmsatest etteaimdustest eemale hoida . . . Ah! (Hakkab rinnust kinni.) Sa ei ole eksinud! . . . Mu waene, piinatud süda . . . sa ei ole eksinud! — See on see, mis minust iialgi mööda ei oleks, läinud . . . See on see hullustus, mis ma oma isa käest kõigi tema iludustega olen pärandanud. Ta on roomates, halastamatalt, wälkuwate ja punaseks nutetud silmadega ikka ligemale ja ligemale minu poole tulnud, mu pea põleb, mu mõistus on ammugi ta küünte wahel, ja

täna, täna — on see kiskja, hirmsalt naerataw koledus oma kihwtised küüned mu rinda lõõnud . . . ta põletas . . . armutalt põletas ta oma hingamisega kui palawa rauaga mu südant, mu mõistust, sellepärast et ma tilk sellest werest olen, mida kord mu esivanemad meeletult on raisanud . . . Kalliste wiinadega teda kihwtitanud . . . Uneta ööde . . . eksiwate joowastuste, pidude, müüdawate meelituste, klaaside kõlina, sunnitud suuannete, inetute laulude, joobnute käratsewa naerusaadetuse ja ärawäsinud muusika helina all pöörlesiwad . . . ahnelt seda ihaldasiwad, mida kartma ja mille eest põgenema peab, põgenema ja tagasiwaatamata sinna põgenema, kus neil silmapilkudel rahu, kallis uni pärast päewatööd walitseb. . . Ja just niisugusest weretilgast pidin mina, pidiwad minu isa ja isaisa ilmale tulema. Ja, kui mitte mu Hilda, mu kallis Hilda nii noorelt ei oleks ära surnud, siis oleks mu poeg, mu pojapoeg ja, wõib olla, kõik minu tulewane sugu elawalt esivanemate kooljakaisus keereanud ja hukka saanud, sest nemad on elult wäga palju wõtnud ja meile ainult kannatuse jätnud. (Tahab tõusta, aga langeb murekoorma all uueste tooli peale ja nutab. Läbi akna paistab kuuwalgus sisse. Kaugelt on klaweri-häält kuulda.) Hilda, Hilda! . . . ka sina, ka sina oled minult ära rööwitud, su esivanemate süü pärast, kelle kooljaküünte wahel sa oma terve elu terwiseta mitte elama, waid roomama pidid . . . Hilda, Hilda! Miks on sind minust lahtutatud?! . . . Sa armastasid mind ju nii wäga. (Nuttus.) Oh, kui armas olid sa, kui ma sind esimest korda nägin, sa waene õnnetu Hilda! . . . (Astub laua juurde ja wõtab oma naise päewapildi.) Kui elawalt näen ma sind praegu oma ees. Mäletan neid kurbi sõbralikka waateid, neid armsaid huuleid ja neid kahwatanud, nagu sa ise, wäikesi käekesi, milledega sa nii kõwaste minu kingitud lillesid hojad . . . Sa ei unune mu meelest, mind truult armastaja, minust armastatud Hilda! . . . Nii kui praegu, nii ka siis helisesiwad läbi lahtise akna armsad muusikahelid ja niisama selgelt paistis kuu. Meie tulime aiast, wäsinud, uimased lillede lõhnast, millede alla ma sind upu-

tada soowisin, kui meie aias jooksime ja mängisime, nii kuidas lapsed mängiwad. Ma mäletan, kui meie ühe kõrgustiku peale saime ja sina, mu warandus, mulle ütlesid: „ma armastan“ . . . Oh, see oli nii kallis, nii armas! Aga peale selle . . . aga peale selle . . . (Kurwalt.) Ma mäletan külma sügise-õhtut; kuu paistis ja kadus . . . nagu hirmunult ennast mustade pilwesagarate taha peites . . . Ma olin sinuga siin toas . . . Kahwatu, haiglane puna palgel, pisarate läbi kustunud, tuhmi waatega lamasid sa siin selle pehme tugitooli peal ja mina seisin põlwili su ees. Tugewaste surusid sa mu kätt oma südame wastu ja kaua, kaua waatasid sa mind, nagu waataksid sa wiimast korda mu peale . . . Sa nutsid . . . Ma nägin, kui su palgetele pisarad weeresiwad, ja mulle näis, et loodus, terve ilm sinuga ühes nutab! Ma kuulsin, kui tuul akna taga leinawalt huludes okstelt wiimaseid kuiwanud lehti maha raputas ja wihm wastu aknaklaasisid oma pisaraid kuuldawalt laskis langeda . . . su isa purjus hüüded kõrwaltoast oliwad ainsamad hääled, mis leinawat kokkukõla segasiwad ja temale hirmsat warju andsiwad. Sind aga, sind ei hirmutanud mu rinna najal ükski. Sa olid tema kisa ja pahade sõnadega ära harjunud. Isegi sellega harjunud, kui ta sinu kadunud waese haiglase ema peale karjus ja wihas kallid portselan-lilleanumaid lõhkus ehk jälle nuttis, kui ta jumalakeeli tilgake wiina palus ja, kui ta seda sai, siis krampidest kokkukistult mõistuseta maha langes . . . Waesekene! Ta ei olnud süüdlane, ja sellepärast andsidki sa sel hirmsal silmapilgul, kui surm su ümber oma tiibasid lahutas ja sina minu rinnal warju otsisid, temale andeks, sest sel ajal olime meie kõik oma esivanemate süü pärast surma suus, mis meid tugewaste kui raudahelatega kinni pidas. Sinu lämmataw kõha, su isa meeletu jänu wiina järele ja palawik, mis minu peaju põletas, kõik seda oleme meie neilt pärinud, kes meid on sünnitanud, ja nii läheb see põlwest põlwe edasi. Sel minutil saime meie kõik aru, et meie esivanemate kooljaküünte wahel oleme. Sel ajal, kui sa kõhisid, ei näinud sa

Tema ija suri ära ja ta pidi teisest klassist wälja astuma ning koju minema ja postijaama pidama hakkama. Et see aga temal kui neljateistkümneaastasel poisikehel üle jõu käis, siis jättis ta selle ameti maha ning hakkas kodukooliõpetaja ks ja õppis ka ise hoolega edasi, hakkas Riia silla-kohtu kirjutajaks, ja siis, kui 1802. aastal Tartus ülikool awati, hakkas temas weel suurem õppimiseisu kui ennem. Ta sai Tartusse professor Bezeli kooli kooliõpetajaks ja nii siis sai ta ka 1803. aastal üliõpilaseks, andis 1806. a. lõpueksami *cand. theol.* augraadiga ning hakkas Eesti keelt õppima. 1807. aastal tegi ta Liwimaa kirikukohtus oma õpetajaeksami ja 1808. a. 13. detsembril waliti ta Tori kirikuõpetajaks, 7. mail 1809. sai ta Pärnu-Elisabethi Eesti koguduse pastoriks, mis ametit ta kolmkümmend seitse aastat pidas. Kirjatööd tegi ta Saksa, Eesti ja Läti keeles ning oli üle Lääne-meremaade kuulus. Eesti keeles kirjutas ta jutluseraamatuid ja muid, õpetas ka ärksamaid mehi kooliõpetajaks. Rõige suurem wäärtus on kirjanduseajaloos aga Rosenplänteri ajalehel „Beiträge zur genaueren Kenntniß der estnischen Sprache“ (Täielikumad Eesti keele tundmise lihandused). — Ta suri 15. aprillil 1846 ja jättis oma naise, sündinud von Gerneti, ja 14 last ennaft leinama.

Teine näitemäng mängiti Pärnus 1824. aastal, nim. näitemäng „Pärmi Jaagu unenägu“, ja see oli kahewaatusline naljamäng, mille näitleja Steinberg Eesti keelde on tõlkinud. Näidendi nimi on algusel nii olnud: „Pärmi Jago unnenäggo, Schnurren in estnischen Sprache in 2 Aufzügen nach Kotzebue.“ Selle näidendi andis J. W. Jannsen 1870. aastal trükki. 1829. aasta suwel mängiti Pärnus „Liisu ja Aadu“ ehk „Kawal peigmees“ ja warsti ka sellesama näidendi järg „Liisu ja Aadu kihlusepäew“. Rahjaks pole nendest näidenditest ainuiski trükitud ega pole ka tähendatud, kes nendes tegelastena kaasa mängisid, teada on ainult niipalju, et näidendid algusel järgmiselt kirjutatud oliwad — „Liso ja Ado ehk: Seekawwal Peigmees, Scene in estnischen Sprache mit estnischen Gefang und Tanz“ ja — „Liso ja Ado kihluse päew, estnische Scenen mit National-Liedern und Tänzen.“

Nüüd jäi Pärnus näitemäng juikuma ja waft 1870. aastal algab siin Eesti näitemäng uueste. Sellest warjusurmast aratastiwad teda Eesti seltside wirgemad tegelased elule; ifeäralist hoogu wõttis ta aga 1875.

aastaft algades, ja sellest saadik on ta ikka kofumas. Omal ajal oliwad siin agaramad näitemängutegelased hr. Lukowski ja A. Kont, neuu M. Grisfel, Hansson ja proua A. Kont.

1829. aastaft algades uinus Eesti näitemäng kuni 1869. aastani, ja sellest neljakümneaastaseft unest aratas teda tuntud Eesti ööpik Lydia Koidula, sündinud Jannsen, furnud Michelson, ning temale jääb näitemänguajaloos see au, et nüüd Eesti näitemäng enam mitte ei juikunud, waid ta jäädawalt edasi jäi elama.

1869. aastal hakkas Koidula eestwõttel Tartus „Wanemuine“ näitemänguetendusi toime panema, ja esimest awalikku näitemängu mängiti seal 1869. aasta Jaani päewal. Mängiti nimelt Saksa kirjaniku Körneri ühewaatuslist näidendit „Der Vetter aus Bremen“, mille Koidula „Saaremaa onupoja“ nime all oli eestistanud ja mis seljamal aastal ka trükitud sai ning sellega siis esimeseks eestikeelseks trükitud näidendiks tuleb pidada. Warsti peale selle mängiti Koidula kirjutatud näidendit „Maret ja Miina ehk Kosjakafed“ seljamas. Ettekandmisest wõtsiwad peale Koidula enese weel tema wennad Harry ja Eugen Jannsenid, herrad R. A. Hermann, M. Jürmann, J. Leilow, C. Müller, C. Tõnisson, J. Napp, R. Sachker ja A. Wiera ning proua Reinberg ja neuud Tõnisson, Rebane ja Napsepp oja. Kuigi Koidula peale selle enam tegewalt näitemängust oja ei wõtnud, siiski oli ta alati juhatajana ja nõuandjana abiks. Esmalt oli „Wanemuises“ mõnda aastat hr. Sachker juhatajaks, kuni ta perekondlistel põhjustel lahkuma pidi, ning siis 1878. aastal waliti tema ajamele August Wiera direktoriks, kes ka kobe suuremate laulumängude, ooperite ja operettidega peale hakkas. Wiera aegsed tublimad näitlejad oliwad prouad Tõnisson (Palmer), Reinberg (Wilberg), Allik (Läte) ja hr. Sachker, kes kõik 1901. aasta 8. aprillil oma 25-aastase näitelawategewuse jubeleumi pidustasiwad. Wiera aegsetest „Wanemuise“ näitlejatest oleksiwad weel nimetada hrad Pirkhan, Mägi, M. Jakobson, J. Tedner, A. Sakaria, Puna, Laas, J. Tõnisson ja proua A. Jakobson ning neuu Konja (Brigitta). — 1901. aastal ajutasiwad „Wanemuise“ näitlejad „Eesti näitemängu etendamise seltsi“, aga selle seltsi tegewuseft pole palju kuulda olnud. Juba Wiera ajal käisiwad „Wanemuise“ näitlejad ring-

reijil ning astufiwad ifegi pealinnas ette. Kui „Wanemuise“ teater ja rahwamaja walmis sai, siis waliti cand. theol. Menning, kes wäljamaal paar aastat näitekunstkoolis oli käinud, „Wanemuise“ näitemängujuhiks. Wiera afus nüüd Bürgermusjesse“ ja pühendas oma jõu peaaegu täielikult laulumängude ettekandmisele, ning praegu wõtab rahwas tema ettekanneteõhtuteft soojalt osa. — Praeguste „Wanemuise“ näitlejate peale ei wõi meie enam mitte kui asjaarmastajate peale wadata, waid neid peab juba elukufelisteks kunstnikkudeks pidama ja nendelt ka sellekohast ettekannet nõudma. Nimetada olgu wanemuiselaste hulgaft, Simm, proua Altleis, Leopold Hansen, Karl Kadak, proua Markus ja neuu Põdran.

Kadunud lektori ja kirjamehe Dr. Karl August Hermann pealinnas ajumisel hakkas ka siin Eesti näitemäng elama ja 1873. aasta 16. webruaril kanti Hermann jubatufel „Palme“ seltsi saalis Ifflandi näidend „Die Hagenstolzen“, mille Hermann „Linnas ja maal“ nime all oli eestistanud ja mis ka jelsamal aastal trükiti, ette. Nii pani siis Hermann Eesti näitekunstile pealinnas aluse, mis kuni seniajani edukäiku tehes edasi on elanud. Omal ajal oliwad pealinnas paremad näitlejad-asjaarmastajad brad Pallon, B. Kristal, Hülgekütt, Kinkmann (ka kui tubli coupletist), J. Wodja ja neuud Brüske ning Mohrfeldt. Peale nende olgu hilisematest näitlejatest weel nimetada brad Juurup, Abramson, Puurmann, Jaan, Silde (ka näitejuht „Beategewas ja Kooliseltsis“), proua Jaan ja neuud J. Engelbreht ja Kirk. „Käsitööliseseltsi“ näitlejatest wõiks nimetada brad S. A. Parmi, O. Eindorf, A. Nellis, B. Piiskop, P. Strömberg ja neuud O. Muna, L. Karu ja M. Säck ning „Karskufe-“ ja „Ustawufe“ seltsi näitlejatest hr. Riblefeldt ja neuu Kimm. Näitetegelase ja näitemängujubi S. A. Parmi eestwõttel hakkas seal 1902. aastal „Peterburi Eesti näitemängufõprade ringkond“ kinnitatu põhjuskirjadel elama. Raua aega oli Parmil siin jubiks ja elustajaks ja peale tema lahkumist afus Nellis tema afemele jubtiwaks jõuks. „Kooli-“ kui ka „Hariduseselts“ on wiimasel ajal iseäranis elujõuliseks oma näitetegewufes läinud, mis küll noore, hiljutilahnud näitejubi hr. Otto Peterfoni mõjul on sündinud. Mõlemad Peterfonid hr. ja proua oliwad siin paremad mängijad.

Narwas hakkafiwad 1873. aastal mõned ärksamad „Ilmarine“ tegelased ka näitemängu kallal

tõõsse, afutafiwad wäikesel näitemängufõprade ringkonna ja mängufiwad 1873. aastal Carl Robert Jakobsoni näidendit „Arthur ja Anna“ ehk „Wana ja uue aja inimesed.“ Ettekandjad oliwad brad Matson, Holstein, Willemson, neuud Altdorf ja Matson. Peale selle jäi näitemäng nagu suikuma ja wiieaastase une järel ärkas ta siin brade S. A. ja Joh. Parmi, E. Reisbergi ja A. Säcki eestwõttel jäädawale elule. Seefamal aastal mängiti „Ilmarines“ ka brade A. Smirnowi, A. Säcki ja Joh. Parmi poolt esimene pantomime „Nekrut“, ning siit läks tummnäidendite ettekandmine ka mujale laiali. Raua aegse tegewufe poolest olekfiwad weel nimetamisewäärilised brad Kaba, A. Surwa, J. Kannuska, A. Smirnow, J. Jaks, Reino, R. Põnder, J. Tõnison, R. Kaske, proua E. Reisberg, Kaba, R. Seefttrand, neuud M. Seefttrand, J. Surwa ja Septer. Jubatajateks oliwad siin brad E. Reisberg, Joh. Parmi, Jaks ja Reino. — Praegu on seal õige mitmed näitlejategrupid ja niisama mitmed jubid, ning kuigi killustatuna, astub siin asjaarmastajate agarufel näitemäng praegufel ajal edufammufid.

Tallinnas etendati Saksa näitemängugrupe poolt esimene eestikeelne näitemäng „Peaparanodus“ ehk „Talgu tagatipp“ mõisnikkude maapäewa ajal 1824. aasta juwel ja suikus siis jälle surmaunele ning kufufi mitmete ärksamate tegelaste ja kadunud kooliõpetaja Sommeri eestwõttel 1873. aastal jällegi elule. Lahkunud tegelase A. Hamani eestwõttel ja waimustufel hakati siin õige sagedaste näitemänguetendusfi andma. Iseäranis hoolas oli J. M. Sommer ja päraft ka Hamann näitemängude eestistamisel. Praegu weel on paljud J. M. Sommeri tõlgitud näitemängude käjikirjad „Panderini“ seltsi einelauapidaja wenna Kuusbocki käes hoida. Peale selle pika uinaku hakkas Eesti näitemäng siin jäädawalt elama. 1886. aasta 6. juulil mängiti siin „Lootufe“ tegelaste“ poolt praegufe „Wene klubi“ näojumestaja hr. Philipp'i jubatufel keiserlikkude kõrguste suurwürft Wladimiri ja selle abikaasa Maria Pawlowna meelega Salkspargi puiesitikus wenekeelset näitemängu „Прежде маменька“. Ojalised oliwad brad A. Säck ja Rattenberg ning neuud Lilienberg ja Letner. Selleaegseteft näitlejatest wõiks weel nimetada brafid Meierit, Brommigit, Jürgenfoni, Kuusbocki, prouafid Suufikut, J. Mikki, neuufid Großmanni ja Wilbergi. A. Pert (endine „Uue Aja“, „Aja“ ja „Päewalehe“ wäljaandja) püüdis siin

Wootele Mesikäpp
Melitta Mesikäpp
sündn. Melzer.

Kosti peale

wõetakse kooliskäijaid tütarlapse, kodune keel
Wene ja Eesti, Wäiksel Rosenkrantsi uul.
maja № 5.

Rohkem kui 100,000 inimest loewad siit! Kuld- ja
hõbeuurid, seina-, laua- ja äratamisefellad, ketid, bre-
lofid j. n. e., grammofonid, kuldformused 56 pr. all,
hõbelusitad ja peekrid 84 pr. all j. n. e. on

o d a w a d
ainult L. Pirowits'i juures

Wiru wärawas, torni kõrwal nr. 21.
Kõik parandamisetööd uuride, kuld- ja hõbeasjade, nii ka gram-
mofonide juures j. n. e. saawad heaste ja odawaste tehtud.

Uupakkikult L. Pirowits.

Birk'i auruwärmimise ja keemikalise puhastamise wabrik

Tallinnas, Maakri uul. № 23.

Esimene ja suurem Eestimaa.

7 kuldauraha ja „Grand Prix“ 1904—8.

w ä r w i b

Igas wärwis: willast ja poolwillast riidet, kodu-
koetud kangaid, meeste-, naiste- ja lasteriideid
(terwelt wõi harutatult, siidipearätikuid, shallisid,
pluusesid, paelasid j. n. e.

trükib

potisiniseid laudlinasid iga moodi roosidega (uued
toredad proovid), niisama aurutrükiga: laudli-
nasid, woodi-, saani-, hobuste- j. n. e. tekkisid

puhastab

Riided keemialikult: kõiksugu siidi-,
sameti-, willaseid ja poolwil-
laseid jne. asju, kleitiseid, pluus-
esid, jakkiseid, ülikondasid, talweasju, päewa-
warjusid (warre peal), sulgi, pitsiseid jne.

kardinate pesemine ☼ ☼ ☼ ☼ ☼

☼ ☼ ☼ ☼ ja tulekindlaks tegemine.

äärrib, wanutab, pressib, appreteerib,

raamib, dekateerib riidet kõige pa-
remate masi-
nate abil — täieliku wastutamise all.

Wõimalikult odawaste.

Ainus nahkade wärwimise koht
Eestimaa.

Harju wärawa mäel

igapäew

teater

ja mitmejuguised wäljamaa
paremate erikunstiikkude
huwitawad etendused.

Hakatus kell 9 õhtul.

E. Leibo

uurimagasin Tallinnas

Wiru uul. uue läbitõigu juures, Steinbergi m.,
Kliiniku all nr. 23.

Soowitab kõige odawama hindadega kuld-, hõbe- ja teras-
meeste- ja naisterahwa taskufellasid. Regulatorid,
Pariisi ja Schwarzwalbi seina ja äratajaid fellasid. Peale
selle uuriketid, wõtmeh, brelofid, kuldformused jne.
Mustad uurid 2 rbl. alates, naisterahwaste mustad
uurid 250 kop., hõbedast kinnised uurid 6 rbl. 75 kop.
alates, äratusefellad 150 kop. alates.

Suur, wäljawaik kuldformuseid jne. uul.

Parandused mängutooside ja uuride juures tehakse
puitu, hästi ja odawaste.

Kõik uurid ja parandused on wastutuse all.

Rahwa näitemängud,

mis trükist ilmunud ja ühes Ülema trükiwalitsuse lubaga H. Leoke'se käest, Wiljandist, mängimiseks saada on:

Finult kolm sõna. Lõbumäng ühes waatuses. Tegelased: 3 meesterahwast, 2 naisterahwast. Hind 30 kop. — Mängimise luba hind ühes 5 raamatuga on 3 rbl., ilma raamatuteta 2 rbl.

Hirmus — aus — süüdlane. Lõbumäng ühes waatuses. Karl Görlitzi järele. Tegelased: 4 m., 3 rbl., ilma raamatuteta 2 rbl. Hind 25 kop. — Mäng. luba hind ühes 5 raamatuga on.

Igwene wõitlus. Kirjutanud Johannes Linnankoski. Neljas waatuses. Hind 65 kop., paremal paberil ja ilukoites 1 r. 25 kop. — (Et nimetatud mängule etenduse luba ei ole saadud, siis soowitan seda tükki igahelge lugemiseks).

Järk järgult ehk hirmus unenägu. Hugo Mülleri wiiejärguline rahwamäng laulude ja tantsuga Tegelased 10 m., 6 n. Hind 45 kop. — Mäng. luba hind ühes 17 raamatuga on 10 rbl. ilma raamatuteta 5 rbl.

Kiusupulk ehk ootamata õnn. Lõbumäng 4 waatuses. Rud. Kneiseli järele. Tegelased: 7 m., 5 n. Hind 50 kop. — Mäng. luba hind ühes 12 raam. on 10 rbl., ilma raamatuteta 6 rbl.

Kleptomanie ehk wargusetõbi. Lõbumäng 1 waatuses. Tegelased: 3 m., 3 n. Hind 35 kop. — Mäng. luba hind ühes 6 raam. on 3 rbl., ilma raamatuteta 2 rbl.

Koguni kogemata kombel. Algupäraline naljamäng 1 järgus. Tegel.: 3 m., 2 n. Hind 25 kop. — Mäng. luba hind ühes 5 raam. on 3 rbl., ilma raamatuteta 2 rbl.

Kännud ja käbid ehk alkoholi wõimus. Naljamäng 1 waatuses. Tegel.: 6 m., 2 n. Hind 30 kop. — Mäng. luba hind ühes 8 raam. on 3 rbl., ilma raamatuteta 2 rbl.

Laenatud naine. Naljamäng 1 waatuses. Tegel.: 3 m., 2 n. Hind 30 kop. — Mäng. luba hind ühes 5 raam. on 3 rbl., ilma raamatuteta 2 rbl.

Laen ja wargus. Algupäraline karskusesihiline näitemäng 3 waatuses. P. Madisson. Tegelased: 8 m., 2 n. Hind 35 kop. — Mäng. luba hind ühes 10 raam. on 4 rbl., ilma rmt. 2 r.

Sambaliha. Naljamäng 1 waatuses. Tegel.: 2 m., 3 n. Hind 30 kop. — Mäng. luba hind ühes 5 raam. on 3 rbl., ilma raamatuteta 2 rbl.

Säbotsimine. Naljamäng 2 waatuses. Ed. Wilde naljajutu järele. Tegel.: 4 meester., 2 naister. — Hind 30 kop.

Syly. Elviira Willmann'i 5-waatusline näitemäng. Tegel.: 7 m., 9 n. Hind 50 kop. — Mäng. luba hind ühes 20 raam. on 10 rbl., ilma raamatuteta 5 rbl.

Marutõbine. Algupäraline näitemäng küla elust 4 waatuses 5 pildis. Kirjutanud O. Brunberg. Teg.: 4 m., 8 n. Hind 65 kop. Mäng. luba hind ühes 12 raamatuga on 10 rbl., ilma raam. 5 r.

Murdunud. Kaarle Halme 4-waatusline näitemäng. Tegel.: 2 m., 4 n. Hind 50 kop. — Mäng. luba hind ühes 6 raam. on 6 rbl., ilma raamatuteta 3 rbl.

Metsajärwe salakütid. Kurbmäng metsanurga rahwa elust 4 waatuses 6 pildis. Kirjutanud O. Brunberg. Tegel.: 8 m., 4 n. Hind 75 kop. — Mäng. luba hind ühes 12 raamatuga on 10 rbl., ilma raamatuteta 5 rbl.

Moisawalitseja saladus. Rudolf Kneiseli lõbumäng 4 jäsgus. Tegel.: 5 m., 4 n. Hind 40 kop. — Mäng. luba hind ühes 9 raam. on 5 rbl., ilma raamatuteta 3 rbl.

Põhjas. Pildid rahwa elust, 4 waatuses. Maksim Gorki. Tegel.: 12 m., 5 n. Hind 50 kop.

Püwe talus. Külaelu pilt 5 waatuses. A. Kitzberg. Tegel.: 12 m., 5 n. Hind kop. — Mäng. luba hind ühes 18 raam. on rbl.

Rannapüga. Kurbmäng Eesti rannarahwa elust 4 waatuses. O. Brunberg. Teg.: 7 m., 4 n. Hind 65 kop. — Mäng. luba hind on ühes 11 raam. 10 rbl., ilma raamatuteta 5 rbl.

Zema oma armuke. Lõbumäng 1 waatuses. Tegel.: 5 m., 2 n. Hind 30 kop. — Mäng. luba hind ühes 7 raam. on 3 rbl., ilma raamatuteta 2 rbl.

Ussu ja looda. Näitlik pilt perekonnaelust 1 waatuses. Tegel.: 3 m., 1 n. Hind 20 kop. — Mäng. luba hind ühes 4 raamatuga on 2 rbl., ilma raamatuteta 1 rbl.

Uss arm. Näitlik pilt maalt 3 waatuses. Tegel.: 6 m., 3 n. Hind 50 kop. — Mäng. luba hind ühes 9 raam. on 6 rbl., ilma raamatuteta 3 rbl.

Õue Anne õnn. Naljamäng 1 waatuses. (Teine trükk). Tegel.: 5 m., 2 n. Hind 25 kop. — Mäng. luba hind ühes 8 raam. on 3 rbl., ilma raamatuteta 2 rbl.

Õmbleja ja lauljanna. Rahwamäng 4 järgus L. Angeli järele. Tegel.: 6 m., 4 n. Hind 40 k. — Mäng. luba hind ühes 12 raam. on 8 rbl., ilma raamatuteta 5 rbl.

Õomaja (Põhjas). Maksim Gorki. Tegel.: 12 m., 5 n. Hind 50 kop.

Ühe hiire pärast. Naljamäng 1 waatuses. Tegel.: 1 m., 1 n. Hind 25 kop. — Mäng. luba hind ühes 3 raam. on 2 rbl.

Laste näitemängudest. on H. Leoke'se kirjastusel 35 isesugust mängu trükist ilmunud. — Täie-soowijale hinnata kätte.

— Igale näitlejale ja näitemängude toimepanijale soowitan järgmisi raamatuid: —

Juhatus näitlejatele ja näitemängude toimepanijale. Kirjutanud Kaarle Halme. Hind 25 kop. (Raamat on ilusal, modern paberil trükitud.)

Kuidas wõib näitemängijaks saada. Hind 40 kop.

Tellimiste adress: Федлинь, H. Leoke'se raamatukauplus.

W. Ehrenpreis'i trükk, Tallinnas. — Harju ja Rütli uul. nurgal № 11. —